

Уманська Анастасія Станіславівна

5 курс, група АМ-42м,

факультет соціології і права,

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чукут С.А., д.н.держ.упр., професор кафедри

теорії та практики управління

факультету соціології і права НТУУ «КПІ»

Електронний уряд як дієвий механізм боротьби з корупцією

Якщо проаналізувати Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції», то можна з впевненістю сказати, що у законі немає ні слова про застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Особливо цікавий третій розділ даного Закону, який має назву «Участь громадськості в заходах щодо запобігання і протидії корупції». Згідно з текстом, ми, пересічні громадяни, маємо багато можливостей для викорінення такого явища, як корупція. Але як саме реалізувати ці можливості і як зробити це ефективно, зручно та корисно?

Впровадження ІКТ дозволяє спростити правила і процедури, а також перебудувати процеси державної служби. Використання комп'ютерів і проведення операцій в реальному часі дозволяє позбутися бюрократичної складової прийняття рішень, формалізувати і стандартизувати методи надання послуг, обмежуючи при цьому можливість зловживання службовим становищем і усуваючи інші умови виникнення корупції. Комп'ютеризація адміністративних процедур (регламентів діяльності) дозволяє відслідковувати виконання прийнятих рішень, створюючи ще один стримуючий фактор для корупції. Публікація урядової інформації в реальному часі підвищує підзвітність уряду, так як у громадян з'являються документальні підтвердження, що сприяють обґрунтованості скарг у разі корупційних дій.

Технології е-уряду допомагають відслідковувати дії службовців і змушують їх слідувати законам і правилам, що регламентує ступінь відповідальності та прозорості шляхом стандартизації методів збору даних, відстеження дій і прийнятих рішень, а також розробки механізму зворотного зв'язку для скарг громадян. Однак ці

заходи повинні бути доповнені розробкою структур, законів і правил, які б захищали викривачів корупціонерів, створювали потужні перешкоди на шляху корупційних дій і дозволяли карати службовців, викритих у корупції.

Існує внутрішня ієрархія завдань, які повинні вирішуватися за допомогою е-уряду з метою зниження рівня корупції: доступ до інформації; подання інформації громадянам у вигляді, що гарантує зрозумілість правил та їх застосування при прийнятті конкретних рішень; підвищення ступеня підзвітності уряду громадянам шляхом відстеження рішень і дій, що вживаються конкретними державними службовцями.

Також необхідно пов'язати заходи е-уряду з системою загальних заходів з боротьби з корупцією. Використання е-уряду для боротьби з корупцією часто буває випадковим, яке не є частиною комплексної цільової програми.

Забезпечити підтримку е-уряду з боку закону. Такий уряд може підвищити прозорість, завдяки тому що вільний доступ до державної інформації буде підтриманий на законодавчому рівні. Розширюючи доступ громадян до інформації, уряд також повинен брати до уваги проблему дотримання державної безпеки і таємниці персональних даних.

Гарантувати можливість міжвідомчої взаємодії. При розробці національної системи е-уряду саме вона може бути використана як відправна точка для руйнування міжвідомчих бар'єрів, створення відповідної системи міжвідомчого електронного документообігу та взаємодії відомств при наданні послуг громадянам в режимі єдиного вікна.

Популяризувати доступ і використання державної інформації. Ключовими завданнями будь-якої програми е-уряду є забезпечення універсального доступу до інформації, підвищення комп'ютерної грамотності населення, мотивація участі у вирішенні державних питань.

Моніторити результативність е-уряду у боротьбі з корупцією. Систематичні опитування громадян та інших учасників процесу допоможуть більш чітко встановити вплив е-уряду на корупцію, а також забезпечать зворотний зв'язок, необхідний для виявлення складових системи, що вимагають доопрацювання.